

เรื่องเล่าร่ำพลิง

รามาธิบดีล้ำค่า ด้วยนวัตกรรม นำพาสู่ความยั่งยืน

น้ำตาของนักรบ

นางสาวศิริพร ช่อแรง

หน่วยจัดการเฉพาะทาง งานการพยาบาลสนับสนุนและบริบาลผู้ป่วย
ฝ่ายการพยาบาล อาคารแพทย์สมเด็จพระเทพรัตน

เมื่อทุกคนกล่าวขาน เรียกพวกเราว่า “นักรบในชุดขาว” วงเวียนชีวิตคนเราไม่รู้ว่าจะโชคดีหรือโชคร้ายในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เพียงแต่ชีวิตต้องดำเนินไป เมื่อเราเรียกว่า “สงคราม” คนเรามักตื่นตื่น ตระหนก ตกใจกลัว เพราะเรามีศัตรูที่มองไม่เห็น **ใช่แล้ว** เราไม่ได้พูดถึงคน สัตว์ร้าย แต่เรากำลังพูดถึง สงครามไวรัสที่ทั่วโลกกำลังเผชิญ

ไวรัสโคโรนา 2019 กำลังคุกคามชีวิตผู้คนทั่วโลก ทำให้เกิดการเจ็บป่วย ล้มตาย มีผลกระทบต่อชีวิตของคนทั่วทุกมุมโลก ไม่เว้นแม้แต่ตัวฉันเอง ผู้คนหวาดกลัว หลีกหนี ผู้คนที่เจ็บป่วย มีผู้ป่วยหลายรายที่โดนรังเกียจ กลัว ถูกกีดกันให้ออกจากสังคม แม้การทำงานก็กระทบ มีหลายอาชีพ ที่ต้องทำงานที่บ้าน แต่มีอาชีพหนึ่งที่ไม่สามารถ Work from home ได้เหมือนหลายๆ อาชีพก็คือ อาชีพบุคลากรทางการแพทย์ นั่นเอง เราเกิดความกลัวเหมือนคนอื่น ๆ ทั่วไป แต่หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ที่หลีกเลี่ยงและปฏิเสธไม่ได้ในการดูแลชีวิต คน และต่อสู้กับเจ้าไวรัสร้าย แม้จะหวาดกลัวเพียงใด แต่เราจะถอยไม่ได้ ต้องปรับตัวเพื่อรับมือและป้องกันตัวเอง เพราะถ้าเราไม่สู้ ผู้ป่วยและประชาชนจะเผชิญกับไวรัสร้ายอย่างไร ถ้าระบบสาธารณสุขล้ม ระบบเศรษฐกิจ ประเทศจะไปในทิศทางใด หลายๆ ที่ หลายๆ โรงพยาบาล ประสบปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ในการป้องกันร่างกาย เจ้าหน้าที่เริ่มเจ็บป่วย การงานเริ่มล่าช้า คนที่เหลือน้อยต้องทำงานแทนเพื่อน เกิดภาวะเหนื่อยหอบ ร้องไห้ เกรียด กลัว เราเป็นเหมือนคนทั่วไป ที่มีอารมณ์โลก โกรธ กลัวตายเป็น โดยเฉพาะเมื่อเห็นเพื่อนร่วมอาชีพที่ตายจากเจ้าไวรัสร้ายนี้ ครอบครัวที่สูญเสียขาดกำลังสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว

ในวันที่วันวาย ภาวะคนไข้ล้นโรงพยาบาล แผนกฉุกเฉินวิกฤติไม่สามารถรับผู้ป่วยเพิ่มได้ คนไข้ติดเชื้อมีมากขึ้น ส่งผลกระทบทั้งหมด ทั้งทางหน่วยตรวจผู้ป่วยนอก หอผู้ป่วยที่รับคนไข้ คนไข้วิกฤติ หรือเตียงที่รองรับระบบแรงดันลบที่รับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด บ่ายวันศุกร์เรามีผู้ป่วยที่สงสัยติดเชื้อโควิด ทางแผนกได้แยกผู้ป่วยเข้าห้องแยกหน้าตึก และมีน้องใส่ชุดอวกาศที่ร้อนอบอ้าว ผลัดกันเข้าไต่ดูแล เมื่อผลตรวจ PCR ออกก็เป็นจริงตามคาด แต่ผู้ป่วยรายนี้ไม่สามารถให้กลับบ้านได้ เนื่องจากเป็นคนไข้ที่มีอาการค่อนข้างหนัก มีอาการเหนื่อย อ่อนเพลีย สูงอายุ ใช้สუნัข ต้องนอนโรงพยาบาล แต่ปัญหาคือเตียงเต็ม ทางแผนกฉุกเฉินคนไข้ล้น เตียงไม่ว่างไม่สามารถรับผู้ป่วยเพิ่มได้ ทางแผนกได้ประสานหาเตียง ประสาน refer แม้ทำทุกทางก็ยังไม่สามารถย้ายคนไข้ได้ เวลาผ่านไปจนกระทั่งทุกหน่วยของหน่วยตรวจผู้ป่วยนอกทยอยปิด ความมืด ความเงียบเริ่มเข้ามา ทุกคนเริ่มเหนื่อย ลำ ทีวี ทั้งแพทย์และพยาบาล เพราะช่วงนั้นมีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ทุกคนต้องกลับบ้านก่อนเวลา 21.00 น. ปกติหน่วยงานเราปิดเวลา 19.00 น. ทุกคนเริ่มกระสับกระส่ายอยากกลับบ้าน หิว ร้านสะดวกซื้อปิดตั้งแต่เวลา 20.00 น. แต่เรายังมีคนไข้โควิดที่ยังย้ายออกไม่ได้ ความเหนื่อย ความโกรธ ความน้อยใจเริ่มเข้ามาในความรู้สึก แม้จะขอความช่วยเหลือ ปรีक्षाแพทย์ หัวหน้า ผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง เวลาล่วงไปจนถึง 22.00 น. ฉันทเห็นหัวหน้าเวรต้องเข้มแข็ง เพื่อปลอบใจน้องๆ ในทีมไม่ให้เสียขวัญกำลังใจ ทุกคนอ่อน เหนื่อย หิวมาก หัวหน้าซึ่งเป็นเวรผู้ตรวจการพยาบาลก็ช่วยหาขนม อาหารกินสำเร็จรูปมาให้ หลายๆ คน รวมทั้งแพทย์เริ่มกังวลเพราะไม่มีรถกลับบ้าน รถ Taxi ก็ไม่มีวิ่ง ตามท้องถนนเริ่มโล่ง ฉันทพยายามหาทุกวิถีทางเพื่อหาทางออกให้คนไข้และเพื่อนในทีม ส่วนญาติผู้ป่วยขอตัวกลับก่อนตั้งแต่ 20.00 น. เพราะกลัวการเดินทางที่ไม่มีการประจำทางวิ่ง และติดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทางทีมก็ได้เตรียมเอกสารใบรับรองแพทย์ให้ญาติผู้ป่วยเผื่อมีการเรียกตรวจจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะที่ต้องวิ่งไปดูผู้ป่วยห้องแยกหน้าตึก และเข้ามาประสานงานในหน่วยงาน ขณะนั้นเวลาเกือบ 22.30 น. ฉันทหันไปเห็นผู้ร่วมงานอีก 1 คนนั่งก้มหน้า ซักพักก็มีเสียงสะอื้น ฉันทก็รีบไปแต่ที่ไหลเบาๆ “หมอ เป็นอะไร มีอะไรเล่าให้พี่ฟังได้นะ” หมอหันหน้ามามอง มีน้ำตาไหลอาบ 2 แก้ม ตาแดง คำถามพรุ้งพรุ้งออกมา “ทำไมพี่? ทำไมเราต้องโดนเอาเปรียบ ทุกคนโยนงาน โยนภาระมาให้เราหมด เจ้าของไข้ก็ไม่มาจัดการปัญหา หมอจะกลับบ้านยังไง รถแท็กซี่ก็หมด ทำไม ทำไม?” หลังจากนั้นหมอก็เล่าเรื่องราวให้ข้ามนอกฉันท ฉันทได้แต่ปลอบใจ “หมอใจเย็นๆ นะ พี่เข้าใจหมอ เราอยู่ด้วยกันนะ ปัญหานี้ที่รายงานผู้ใหญ่รับทราบแล้ว แต่อาจแก้ปัญหาให้เราไม่ได้ทันที บ้านหมอยังไหน น้องพี่เอารถมา เดี๋ยวให้ไปส่ง พี่หัวหน้าเขามิชมน มาให้ หมอไปทานก่อนนะ เดี๋ยวเราก็จะย้ายคนไข้ได้แล้วละ” ฉันทเริ่มมีน้ำตาคลอเล็กน้อย แต่พยายามไม่ให้ไหลออกมา กลัวว่าถ้าฉันทร้องไห้ น้องๆ ในทีมจะขวัญเสีย ได้แต่ปลอบหมอ ปลอบน้อง และให้กำลังใจคนไข้ ว่าอีกไม่นานเราก็จะได้เตียงแล้ว เรารู้ว่าคนไข้ยังอยู่ในห้องร้อน น้องพยาบาลที่ใส่ชุดอวกาศก็ร้อน เหงื่อออกท่วมตัวเมื่อเวลาถอดชุด เมื่ออีกคนไม่ไหวจะเป็นลม ก็สลับเปลี่ยนกันใส่ชุดเข้าไต่ดูแลคนไข้ ฉันทพามอมาที่ห้องอาหาร หาน้ำหวานและขนมให้หมอรองท้อง ฉันทเข้าใจความรู้สึกของหมอดี หมอน้อยใจ เสียใจ เพราะหมอก็มีความรู้สึกเหมือนคนทั่วไป หมอทำงานด้วยความเสียสละโดยไม่มีค่าเวร ค่าตอบแทนใดๆ เลย หมอมาเรียนเป็นแพทย์ประจำบ้าน ในช่วงเวลาที่เจอวิกฤติโรคระบาด

เมื่อเวลาผ่านล่วงมาถึง 23.00 น. เราได้รับโทรศัพท์ที่หายผู้ป่วยไปเข้าเตียงระบบแรงดันลบ ที่แผนกฉุกเฉินได้ เราดีใจกันมาก เพราะเป็นสัญญาณว่าเราจะได้ไปอาบน้ำ กินข้าว และกลับบ้านกัน จากเหตุการณ์ในวันนั้น ทางผู้บริหารก็ไม่ได้ละเลย เข้ามาสำรวจปัญหา แก้ไขระบบส่งปรึกษา มาสร้างขวัญและกำลังใจให้ ผู้ปฏิบัติงาน หลังจากนั้นเราก็เริ่มเห็นมีการสร้างห้องแรงดันลบเพิ่มขึ้นที่แผนกฉุกเฉิน การเปิดหน่วย Cohort Ward การสร้างระบบ Home isolation ระบบ Hospitel การประชุม WAR ROOM เพื่อปรับกลยุทธ์การทำงานให้ทันเหตุการณ์ การกระตุ้นส่งเสริมการเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด การคัดกรองโรค ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไข มีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ นวัตกรรมกระบวนการจัดการความรู้ เข้ามาใช้รับมือกับสถานการณ์โควิด-19

แม้ยังไม่รู้ว่าเมื่อไหร่โรคระบาดนี้จะหายไป หรือซาลง เราเชื่อว่าน้ำตาของแพทย์หญิงวันนั้น ไม่ได้เสียเปล่า แต่เป็นแรงผลักดันและแรงขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการในการรับมือกับการจัดการบริหารคนไข้โควิด ทุกวันนี้มีคนไข้ที่ป่วยตรวจพบว่าเป็นโควิดที่แผนกหลายราย เรามีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้ป่วยได้รับการรักษา กลับบ้าน หรือแอดมิทได้เร็วขึ้น แม้สงครามไวรัสยังไม่สิ้นสุด ถึงเหนื่อยกาย แม้มีน้ำตาบ้างในบางวันของเหล่านักรบ เราอย่าลืมนำสิ่งดีๆ เพื่อเป็นกำลังใจให้ตัวเอง เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพ จับมือกันให้มีแรงพลังขับเคลื่อนองค์กรให้ไปข้างหน้าเพื่อให้เราต่อสู้กับเจ้าไวรัสร้าย และเป็นความหวังที่พึงให้ประชาชนในบ้านแห่งนี้ที่เรียกว่า “รามาธิบดี”